

Särbegåvning på agendan i Simrishamn

TEXT

VENDELA GRANETOFT NORMARK

FOTO

PIA SVENSSON

Ola Olsson är en mensamedlem som arbetar som lärare i Simrishamns kommun. Där har man under 2015 bestämt sig för att göra en insats för att stärka stödet för särbegåvade barn.

Vi har fått höra att det kommer att göras en satsning kring särbegåvade barn i Simrishamn. Vad är det som är på gång?

Regeringen gjorde för några år sedan en stor satsning för att höja läraryrkets status – lärare skulle få lov att söka så kallade karriärtjänster. Tidigare har det knappt funnits några möjligheter för lärare att avancera, och detta tros vara en av de stora anledningarna till läraryrkets låga anseende i Sverige.

Våren 2014 gick Simrishamns kommun ut med att man ville tillsätta ett antal förstelärartjänster som en del av denna statliga satsning. Det var öppet för alla lärare att söka om man uppfyllde några grundläggande krav.

Jag tyckte att detta skulle vara ett ypperligt tillfälle att satsa lite på den grupp elever som ofta glöms bort, nämligen de särbegåvade barnen. Därför knåpade jag ihop en ansökan och beskrev att det var just arbetet med dessa barn som jag ville utveckla. Någon månad senare fick jag besked om att kommunen gillade mitt förslag, och jag kommer tillträda sommaren 2015.

Hur kommer det sig att frågan har uppmärksamats i just er region?

Simrishamns kommun har de senaste åren arbetat mycket med att utveckla skolorna. Att man nu väljer att tillsätta en förstelärartjänst just med fokus på de särskilt begåvade eleverna ligger precis i linje med detta utvecklingsarbete. Dock vet jag inte om kommunen hade uppmärksammat dessa barn om det inte kommit in en ansökan just som denna. Kanske råkade detta ligga rätt i tiden eftersom begreppet särbegåvning synts mycket i massmedia på sistone. Jag tror att beslutet hade varit något för kontroversiellt för några år sedan.

Vad kommer satsningen att innebära mer praktiskt?
Rent formellt heter det att jag genom handledning och kollegialt lärande ska hjälpa skolan ta tillvara på de särskilt begåvade elevernas intressen.

Rent praktiskt kommer detta att innebära att jag kommer att handleda mina kollegor i hur man

Foto Privat

Namn: Ola Olsson

Ålder: 40 år

Bor i: Tomelilla

Familj: Lyckligt gift med Linda. Tre barn.

Jobb: Högstadielärare i Simrishamns kommun. Undervisar i matematik och de naturorienterande ämnena.

Något okänt: Svensk mästare i Cribbage – ett i Sverige ganska okänt kortspel. (SM 2015 går av stapeln i Malmö och anmälan är öppen en bit in i september.)

Nås på: ola.olsson@edu.simrishamn.se

hittar särbegåvade elever och hur man kan anpassa skolgången så att den tillgodoser just dessa elevers ofta lite speciella behov. Jag kommer även vara en resurs att kalla in som stöd vid utvecklingssamtal med särbegåvade elever och deras föräldrar.

Vad hoppas man på att kunna uppnå med dessa insatser och hur mäter man det?

Som många inom Mensa vet är skolan inte alltid en dans på rosor för personer med hög begåvning. Jag hoppas att jag kan öka medvetenheten om denna problematik hos mina kollegor och att de på så sätt känner sig tryggare med kunskap om hur man kan hitta dessa barn, såväl som hur man kan anpassa skolsituationen för dem.

Förhoppningsvis resulterar detta i att färre av våra särbegåvade barn känner sig konstiga och utanför

och att andelen särbegåvade hemmasittare minskar. Givetvis önskar vi även att fler av våra särbegåvade barn lyckas bättre rent prestationsmässigt i skolan. Vi har i dagsläget inte pratat om hur vi ska mäta resultatet av satsningen.

Vilka åldrar inriktar man sig främst på?
Jag själv jobbar på en högstadieskola och det kommer nog vara ganska naturligt för mig att börja mitt arbete där. Dock är den tjänst jag fått är en kommunövergripande tjänst och jag kommer att vara tillgänglig för alla kommunens lärare.

Har det blivit några spontana reaktioner på beslutet ännu?

Min rektor har än så länge inte basunerat ut tillsättandet mer än som en kort mening i ett informationsmail. Kollegor har såklart gratulerat till själva förstelärartjänsten, men framförallt har några specialpedagoger hört av sig med elever som de vill att jag ska "titta på".

Tyvärr finns det även en baksida av myntet – några kollegor har, om än något subtilt, uttryckt att de inte riktigt är bekväma med att ta emot handledning i hur de kan hjälpa dessa barn. Detta är såklart synd då medvetenheten om begreppet särbegåvning verkligen behöver stärkas inom lärarkåren.

Hur upplevde du din egen skolgång?

Jag hade det ganska bra i skolan. I grundskolan hade jag ett sunt kompisgäng och fungerade bra socialt, men när det kom till skolarbete var jag tyvärr inte intresserad av något annat än matte och de naturorienterade ämnena; det andra gav mig inget... Jag la i princip ingen tid på skolan hemma och jag ramlade till slut ut med genomsnittliga betyg. Självt hade jag inga som helst tankar på att jag skulle vara "smartare än andra".

Gymnasietiden präglades mest av olika festligheter och där gjorde jag om möjligt än mindre skolarbete hemma. Någon träning i studieteknik skedde överhuvudtaget inte. Betygen blev såklart lidande och jag halkade ner en bit under medel. Fortfarande ingen insikt om att jag egentligen hade ganska lätt för mig.

Efter en ganska krokig omväg sökte jag till slut in på lärarutbildningen och där trillade polletten ner. Jag lärde mig snabbt att organisera mina studier och jag gled igenom med riktigt bra resultat. Tyvärr insåg jag inte att många av mina kursare tyckte att studierna var svåra, så jag kunde säkert upplevas som lite dryg när jag satt och bad lärarna förklara mer och mer ingående.

Har du haft några inspiratörer eller avskräckande exempel i de lärare du mött längs vägen?

Jag har såklart haft både bra och dåliga lärare under min tid i skolan. De jag kommer ihåg är de som lyckades fånga mitt intresse för respektive ämne. Däremot kan jag inte påstå att någon av dem sticker ut som duktig på att ta tillvara på elever med särskild begåvning. På min tid (ajajaj, så gammal är jag tydligen) var det

inte prat om att anpassa skolgången till de som hade lätt att lära. Att försöka förklara vissa stök-Pellars beteende med att de var understimulerade låg nog inte heller nära till pass.

Fem år från nu, när "Ola-modellen" har blivit ett etablerat uttryck i det svenska skolväsendet, vad kommer du då att vara mest stolt över i ditt arbete?

Särbegåvade barns behov har ju på senare tid blivit ett hett ämne. Det pratas särbegåvning både från Skolverkets håll och i massmedia och det underlättar såklart mitt arbete. OM detta i slutändan resulterar i att det om fem år är lika självklart att prata om särbegåvade elever som det idag är att prata om svaga elever då blir jag lite stolt. Råkar just mitt arbete vara en liten del av den framgången är det ju såklart kul.

Givetvis hade det varit kul om "Ola-modellen" (vad det nu är för något) hade blivit ett rikstäckande recept på hur man kan arbeta med dessa barn, men det är nog fullt tillräckligt om någon utanför Simrishamns kommun visar intresse för mitt arbete för att jag ska dra på smilbanden. ■

Beslutsfattarna

TEXT

VENDELA GRANETOFT NORMARK

FOTO

PIA SVENSSON

Det finns idag många krafter som arbetar för att få en bättre identifiering av särbegåvade barn i skolan, men det räcker inte bara med idéerna. För att kunna göra en skillnad måste man få dessa idéer förankrade hos beslutsfattarna också.

Vi kontaktade Pia Svensson, rektor på Korsavad 7-9 i Simrishamn för att få en bättre förståelse för hur man bör driva frågorna. Pia Svensson är Ola Olssons närmsta chef och den person som beslutat om att påbörja en satsning kring särbegåvade elever i kommunen.

Det här är ingen tillfällig satsning

Hur har beslutsordningen sett ut kring satsningen?

Vi utlyste under våren en förstalärartjänst i kommunen. Rollen är tänkt att verka utvecklande för undervisningen och ska leda till förbättrande studieresultat. Ola var en av de sökande till tjänsten. Han presenterade i sin ansökan ett förslag kring att identifiera och stötta upp kring barn med särbegåvning. Vi tyckte det lät som ett spännande förslag och valde att gå vidare med det då anpassning av undervisning till elevernas förutsättningar är en viktig del av skolans arbete.

Hur har du i din roll som rektor arbetat för att få gehör för satsningen i kommunen?

Beslutet är framtaget i samråd med den dåvarande förvaltningschefen i kommunen. Även han nappade på idén och vi kunde gå vidare med det. I skollagen står det beskrivet att vi ska kunna möta och utveckla alla elever, men de särbegåvade identifieras inte idag varför vi kan ha svårt att möta upp dem på ett bra sätt. Detta är inte en speciell grupp, utan vanliga elever som också har rätt att kunna utvecklas på sin nivå.

Detta är inte en speciell grupp, utan vanliga elever som också har rätt att kunna utvecklas på sin nivå

Vad hoppas ni på att uppnå med arbetet?

Vi vill få bättre kunskap om att kunna identifiera de här barnen ute i verksamheten. Sedan är tanken att Ola ska kunna hjälpa med bemötandet av barnen. Vi kommer att arbeta över alla årskurserna, från förskoleklass upp till nian. Tjänsten påbörjas egentligen inte förrän efter sommaren men har smygstartat lite under våren. Redan nu har vi fått positiv respons från såväl personal, föräldrar och elever. I det arbete som gjorts hittills uttrycks en känsla av trygghet, och att frustration istället kunnat bytas till glädje över att ha blivit uppmärksammade och tagna på allvar. Vi har personal som spontant hör av sig till oss och har bett om mer information.

Vilken tidplan har ni för satsningen?

Det här är ingen tillfällig satsning. Detta är en tjänst som kommer att finnas framåt så länge det fortsätter att finnas ett behov av det, och så länge det utvecklas. Vi kommer att börja med en kort presentation i höst och sedan kommer Ola att träffa alla arbetslagen under hösten för att gå närmare in på hur det ska läggas upp. I de mötena tror jag att arbetet kommer att hitta sin form för att kunna bli en naturlig del av vår verksamhet. ■